

В. М. Соболев,

д. е. н, професор, професор кафедри економічної теорії та економічних методів управління,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3043-0901>

М. І. Хорошев,

аспірант, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-4356-0268>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.24.58

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ: СУЧАСНІ ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ

V. Soboliev,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Economic Theory
and Economic Management Methods, V. N. Karazin Kharkiv National University

M. Khoroshev,

Postgraduate student, V. N. Karazin Kharkiv National University

DIGITALIZATION OF SOCIAL PROTECTION: CONTEMPORARY GLOBAL CHALLENGES AND RISKS

Стаття присвячена дослідженню цифрової трансформації соціального захисту України в умовах повномасштабної війни, коли зростання потреб населення та нестабільність вимагають швидких і прозорих механізмів державної підтримки. Проаналізовано роботу ключових цифрових платформ — ЄІССС, "Дія" та "єДопомога", їх вплив на автоматизацію перевірки заявок, прискорення процедур та зменшення людського фактору. Особливу увагу приділено регіональним і демографічним розривам, що виявляють бар'єри цифрової інклюзії, пов'язані з інтернет-покриттям, цифровою грамотністю та адаптованістю сервісів для літніх людей та осіб з інвалідністю.

У роботі окреслено ключові виклики цифровізації — технічну вразливість, фрагментарність рішень, обмежену інтеграцію реєстрів та ризики алгоритмічної дискримінації. Представлено порівняльний аналіз досвіду ЄС, США та Китаю, зокрема щодо використання електронної ідентифікації, цифрових карток, ШІ та блокчейн-технологій. На основі кількісного та якісного аналізу сформульовано рекомендації щодо розвитку цифрової інфраструктури, підвищення цифрової грамотності та забезпечення інклюзивності цифрових соціальних послуг.

The article offers a comprehensive analysis of the digital transformation of Ukraine's social protection system, which has become a critical component of public policy amid full-scale war, social disruptions and growing vulnerability of the population. The rapid increase in requests for state assistance, especially from internally displaced persons, requires the introduction of efficient, transparent and user-oriented digital mechanisms capable of ensuring continuity and fairness of social support. Digitalization is therefore viewed not only as a technological upgrade but as a new governance model that reshapes interaction between the state and citizens through personalization, proactivity, accountability and ethical algorithmic decision-making.

The study examines the operation of key national platforms — the Unified Information System of the Social Sphere (UISSS), the Diia portal and the YeDopomoga program — focusing on their technological architecture, institutional design and ability to accelerate procedures, reduce bureaucratic burdens and automate eligibility verification. Particular emphasis is placed on regional and demographic disparities, which highlight persistent barriers to digital inclusion, such as uneven broadband access, digital skill gaps, limited adaptability of services for older persons and people with disabilities.

The article also identifies systemic challenges of digitalization, including technical vulnerabilities, fragmented databases, insufficient interoperability, risks of algorithmic bias and the absence of effective appeal procedures. To contextualize Ukraine's progress, the study draws on international experience from EU countries, the United States and China, demonstrating the potential of electronic identification, digital benefit cards, AI-driven verification and blockchain tools. Methodologically, the research combines quantitative data with qualitative comparative analysis, resulting in practical recommendations aimed at strengthening digital infrastructure, improving digital literacy and enhancing the technological and social inclusiveness of digital social protection.

Ключові слова: цифровізація, соціальний захист, ЄІССС, цифрова нерівність, автоматизація, штучний інтелект, міжнародний досвід.

Key words: digitalization, social protection, UISSS, digital inequality, automation, artificial intelligence, international experience.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Цифровізація системи соціального захисту в Україні покликана підвищити ефективність надання соціальних послуг, забезпечити їхню прозорість, швидкість та доступність для всіх категорій населення. Особливої актуальності ці процеси набули в умовах повномасштабної війни, коли різке зростання потреб у соціальній допомозі, масові переміщення людей та руйнування інфраструктури потребують оперативних технологічних рішень.

Серед ключових викликів цифровізації — нерівномірний доступ до цифрових сервісів, недостатній рівень цифрової грамотності, технічні обмеження державних реєстрів, ризики алгоритмічної дискримінації та відсутність ефективних механізмів оскарження автоматизованих рішень. Частина технологічних платформ не здатна повністю враховувати складні життєві ситуації заявників, що створює ризики соціальної несправедливості.

Проблема полягає у необхідності збалансувати цифрові інновації з принципами інклюзивності й соціальної справедливості, забезпечивши ефективне, прозоре та доступне функціонування системи соціального захисту в умовах динамічних соціально-економічних змін.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Останні наукові дослідження у сфері цифровізації соціального захисту акцентують увагу на трансформаційних процесах, що відбуваються під впливом технологічного розвитку та соціально-економічних викликів. Особлива увага приділяється ефективності впроваджен-

ня цифрових платформ, їхньому впливу на рівень доступності соціальних послуг та зниженню адміністративного навантаження. Цим питанням присвячено праці таких авторів, як О. Басюк [1], Є. Бородін [2], Т. Бурлай [3], Б. Греве [30], А. Гриценко [3], Л. Дідківська [5], О. Додон [6], К. Єфремова [25], А. Жаворонок [7], О. Іващенко [24], І. А. Каркач [8], О. Коваленко [6], В. Кохан [10], Т. Кулініч [11], І. Лопашук [7], В. Малиновський [12], М. Олійник [15], О. Піжук [16], Т. Семігіна [8], О. Стернюк [11], Н. Федірко [22], М. Хаустова [25], О. Шаповалова [25], М. А. Шлапак [24] та ін.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є систематизація проблем цифровізації соціального захисту в Україні в умовах воєнного стану та соціально-економічної нестабільності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Цифровізація соціального захисту в Україні стала особливо актуальною в умовах війни та економічних викликів, що потребували оперативного надання допомоги населенню. Одним із ключових напрямів реформування соціальної сфери стало впровадження цифрових платформ, серед яких найважливішими є Єдина інформаційна система соціальної сфери (ЄІССС), портал "Дія" та платформа "єДопомога".

Основні функції ЄІССС включають централізацію даних про отримувачів допомоги, автоматизовану перевірку заявок та прозорість фінансових потоків. Ця система дозволяє державним установам оперативно перевіряти статус отримувачів допомоги, що значно скорочує бюрократичні процедури та прискорює ухвалення рішень щодо соціальної підтримки [21].

Таблиця 1. Кількість громад та співробітників, що взяли участь в оцінці рівня цифрової готовності надавачів цифрових послуг

Область	Кількість громад, що брали участь, шт.	Кількість працівників, чол.	Середня кількість працівників на одну громаду, чол./громаду	Відносна кількість працівників до загальної кількості, що були перевірені, %
АР Крим та м. Севастополь	0	0	0,00	0,00%
Вінницька	62	1980	31,94	5,46%
Волинська	40	1083	27,08	2,99%
Дніпропетровська	114	5175	45,39	14,27%
Донецька	77	1056	13,71	2,91%
Житомирська	55	1337	24,31	3,69%
Закарпатська	58	685	11,81	1,89%
Запорізька	32	597	18,66	1,65%
Івано-Франківська	42	1038	24,71	2,86%
Київська	66	3109	47,11	8,57%
Кіровоградська	42	762	18,14	2,10%
Луганська	11	162	14,73	0,45%
Львівська	62	1952	31,48	5,38%
м. Київ	20	1047	52,35	2,89%
Миколаївська	32	864	27,00	2,38%
Одеська	56	1842	32,89	5,08%
Полтавська	59	2677	45,37	7,38%
Рівненська	36	1140	31,67	3,14%
Сумська	38	1268	33,37	3,50%
Тернопільська	24	632	26,33	1,74%
Харківська	86	2948	34,28	8,13%
Херсонська	14	187	13,36	0,52%
Хмельницька	69	1872	27,13	5,16%
Черкаська	42	976	23,24	2,69%
Чернівецька	20	350	17,50	0,97%
Чернігівська	42	1525	36,31	4,21%
Всього	1199	36264	30,25	100,00%

Джерело: сформовано на основі [4].

Проте рівень цифрової готовності різних регіонів України є нерівномірним, що впливає на ефективність впровадження ЄІССС. Це підтверджують дані про кількість громад та співробітників, залучених до оцінювання рівня цифрової готовності (табл. 1).

Як видно з табл. 1, найвищий рівень цифрової готовності спостерігається в Дніпропетровській, Полтавській та Харківській областях, де велика кількість громад активно використовує цифрові сервіси, а соціальні працівники широко застосовують технології у своїй роботі. Водночас низькі показники цифрової підготовленості спостерігаються у Луганській, Херсонській та низці інших областей, що може свідчити про обмежений кадровий потенціал соціальних служб, недостатню цифрову інфраструктуру та потребу в додатковому навчанні працівників.

Ситуація на тимчасово окупованих та прифронтових територіях (зокрема, в Луганській області) залишається особливо складною. Військові дії, руйнування інфраструктури та відсутність контролю держави унеможливають повноцінне функціонування цифрових сервісів соціального захисту в цих регіонах, що створює серйозні виклики для надання допомоги постраждалому населенню.

Платформа "Дія" кардинально змінила підхід до надання соціальних послуг, дозволивши громадянам отримувати допомогу без відвідування державних уста-

нов. Її функціонал включає оформлення соціальних виплат, автоматичне оновлення інформації про отримувачів, інтеграцію з державними реєстрами та використання цифрових документів. "єДопомога" є інноваційною цифровою платформою для швидкого надання фінансової підтримки громадянам, які постраждали внаслідок війни та економічної кризи. Вона включає грошові виплати ВПО, фінансову підтримку на житло та продукти, а також механізми взаємодії з благодійними фондами [26].

Використання платформ дозволяє значно пришвидшити процес отримання допомоги, оскільки заявки подаються онлайн та автоматично обробляються.

Регіональні відмінності у поданих заявках на програму "єДопомога" демонструють суттєву концентрацію звернень у Харківській, Донецькій, Київській областях та місті Києві (рис. 1). Це зумовлено високою щільністю населення, значним впливом воєнних дій, які спричинили масові переміщення громадян, а також активним використанням цифрових платформ для отримання соціальної підтримки.

Менша кількість заяв у більшості західних регіонів (за винятком Львівської області) може бути пов'язана з меншою кількістю внутрішньо переміщених осіб (ВПО), кращими можливостями працевлаштування або нерівномірним рівнем цифрової грамотності населення.

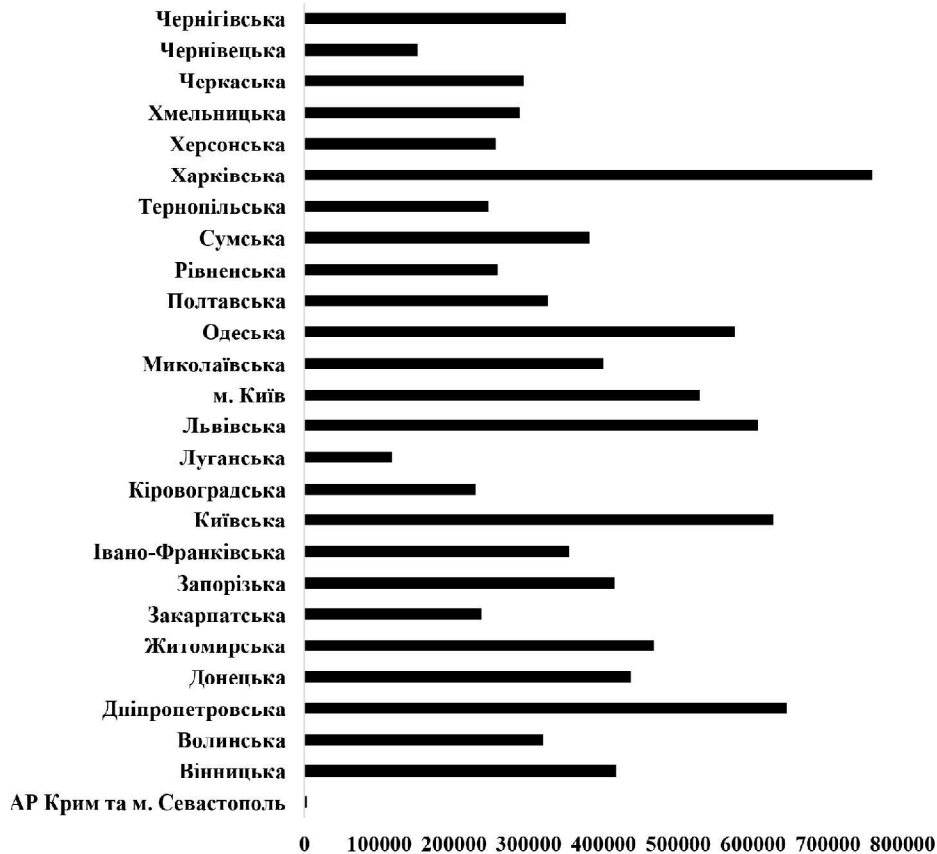

Рис. 1. Кількість поданих заяв на отримання фінансової допомоги за програмою "єДопомога", шт.

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [4].

Водночас у регіонах, де тривають активні бойові дії, ситуація з подачею заяв на цифрову допомогу є складною. У прифронтових областях доступ до цифрових платформ може бути ускладненим через руйнування інфраструктури, нестабільний зв'язок та інші технічні обмеження. На тимчасово окупованих територіях подання заяв на допомогу через українські цифрові сервіси часто стає неможливим.

Окрему увагу слід приділити демографічним характеристикам користувачів цифрових платформ, адже розподіл заявок за віковими групами дає змогу визначити категорії населення, що найбільше потребують цифрового соціального захисту (рис. 2).

Найбільша кількість заяв припадає на громадян віком від 60 до 75 років, що свідчить про високу потребу у фінансовій допомозі серед пенсіонерів. Особливо помітне зростання у категорії 65—70 років, що може бути пов'язано із нестабільністю пенсійного забезпечення та загальними економічними викликами для цієї групи.

Водночас громадяни до 35 років подають заявки значно рідше, що може пояснюватися кращими можливостями працевлаштування. Найнижчі показники спостерігаються серед осіб віком понад 90 років, особливо у категоріях 90—95 та 95—100 років. Це може бути зумовлено як труднощами у використанні цифрових платформ, так і об'єктивною малочисельністю цієї вікової групи, що вимагає спеціальних рішень для забезпечення доступності послуг найстаршим громадянам.

Запровадження цифрових технологій у сфері соціального захисту суттєво підвищило ефективність надання допомоги населенню, зробивши процеси швидшими, прозорішими та більш адресними. Автоматизація соціальних виплат дозволяє уникати дублювань, запобігати шахрайству та забезпечувати своєчасність фінансової підтримки вразливим категоріям громадян. Однією з основних переваг цифровізації є скорочення часу розгляду заявок на соціальну допомогу. Автоматизована перевірка заявок дозволяє оперативно ідентифікувати отримувачів допомоги та здійснювати виплати без затримок [21].

Важливим аспектом цифрових технологій є адресність соціальної підтримки. О. Піжук наголошує на необхідності формування інклюзивної моделі соціального захисту, спрямованої на зростання залученості та активної участі усіх громадян в економіці, а не лише на результати розподілу [16, с. 279—280]. В цьому аспекті очевидно є нагальна потреба в інтеграції баз даних і забезпеченні можливості аналізу великих обсягів інформації з метою спрямування допомоги тим, хто її найбільше потребує, уникаючи випадків подвійного отримання соціальних виплат або надання допомоги громадянам, які не відповідають критеріям. Це, як зазначає М. Федоров, суттєво підвищує ефективність використання бюджетних коштів та сприяє справедливому розподілу соціальної допомоги [17, 23].

Цифровізація сприяє посиленню боротьби з корупцією та нецільовим використанням коштів. Використання цифрових технологій зменшує вплив людського фак-

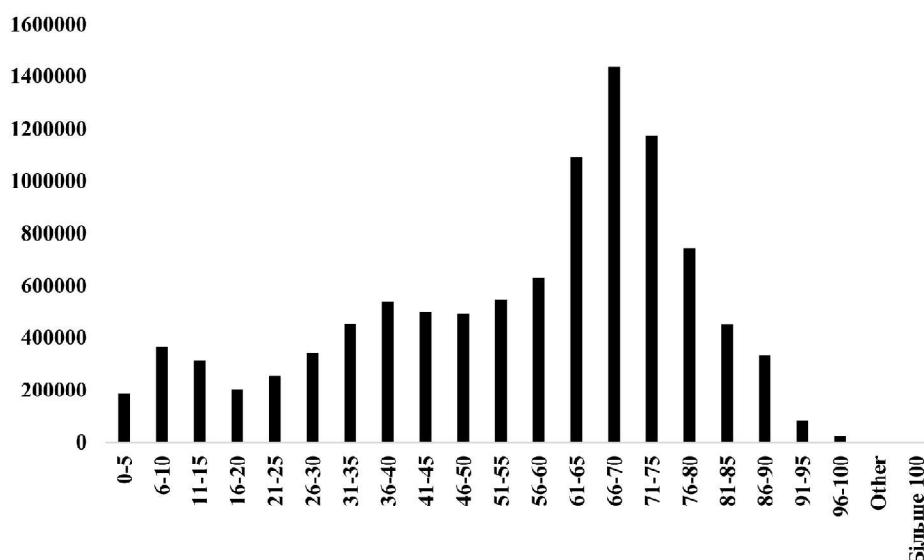

Рис. 2. Кількість заявок на отримання фінансової підтримки "єДопомога" в віковому розрізі" за 2024 рік, тис. шт

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [4].

тора та підвищує прозорість процесів, хоча автоматизовані рішення не завжди враховують складні життєві обставини заявників і потребують наявності механізмів перегляду. Впровадження електронного документообігу та блокчейн-технологій у соціальному захисті забезпечує більшу прозорість фінансових операцій і мінімізує можливості для маніпуляцій [13].

Цифрові сервіси також суттєво зменшили адміністративні витрати, пов'язані з обслуговуванням соціальних виплат. За оцінками М. Федорова, повна цифровізація соціального захисту може щорічно економити мільярди гривень [23].

Окремо слід зазначити вплив цифрових технологій на гнучкість соціального захисту в умовах кризових ситуацій. Під час війни особливої актуальності набуло оперативне надання допомоги ВПО, які часто змінюють місце проживання. Використання платформи "єДопомога" дозволяє мінімізувати затримки в отриманні допомоги та отримувати її незалежно від свого місцезнаходження [18].

В той же час розширення цифрової інфраструктури та підвищення рівня цифрової грамотності населення потребує подальшого розвитку державних ініціатив у сфері цифрового соціального захисту [21, 23], а також посиленого контролю за помилками алгоритмів та запровадження дієвих механізмів оскарження, аби уникнути випадків соціальної несправедливості при хибних відмовах у виплатах. Залишається гострою проблема нерівного доступу різних груп населення до цифрових послуг. Н. Федірко слушно зазначає, що відсутність рівномірного доступу до інтернету, низький рівень цифрової грамотності серед окремих категорій населення, а також недостатнє матеріально-технічне забезпечення державних установ суттєво ускладнюють використання цифрових платформ соціального захисту [22].

Однією з ключових проблем залишається недостатнє інтернет-покриття у сільських і віддалених районах порівняно з містами. Як вірно зазначає Л. Дідківська, значна частина громадян у сільській місцевості продовжує звертатися до державних установ особисто, через

відсутність стабільного доступу до цифрових послуг [5].

Ще одним серйозним викликом є низький рівень цифрової грамотності серед певних категорій населення, зокрема, літніх людей. М. Олійник підкреслює, що багато пенсіонерів не володіють навичками користування мобільними застосунками та веб-платформами, що ускладнює для них доступ до соціальних послуг в електронному форматі [15].

Важливою перешкодою також є фінансові обмеження, що впливають на доступ до цифрових технологій. Для багатьох малозабезпечених сімей придбання сучасних смартфонів, планшетів або комп'ютерів залишається недоступним, що обмежує їхню можливість користування онлайн-сервісами, на що звертає увагу дослідницька служба Верховної Ради України [14].

Ще однією проблемою є відсутність адаптованих цифрових рішень для людей з інвалідністю. Багато веб-сайтів і мобільних застосунків не мають інтерфейсів, пристосованих для людей із порушеннями зору, слуху або когнітивними обмеженнями, що офіційно зафіксовано у відповідному розпорядженні українського Уряду [19].

Для подолання цифрової нерівності необхідно розвивати державні програми цифрової освіти, забезпечувати стабільний інтернет-доступ у всіх регіонах країни та адаптувати цифрові платформи для людей з особливими потребами. А. Шлапак та О. Іващенко наголошують також на важливості створення альтернативних каналів комунікації для громадян, які не мають можливості скористатися онлайн-сервісами [24].

Таким чином, попри значний прогрес у цифровізації соціального захисту, проблема цифрової нерівності залишається актуальною, що офіційно визнано на рівні відповідних нормативних документів уряду України [17, 20].

У розв'язанні проблеми цифровізації соціального захисту в Україні має стати у нагоді світовий досвід. Він демонструє, що ефективне використання цифрових технологій дозволяє не лише оптимізувати соціальні виплати, а й забезпечити їхню адресність, мінімізувати адміністративні витрати та підвищити прозорість системи. При цьому треба враховувати, що соціальний вимір цифровізації не можна обмежувати лише аналізом системи соціального захисту, оскільки соціалізація економічного життя охоплює не лише діяльність держави, але й бізнесу [25, с. 111—115, 162—163].

Найбільш розвинені моделі цифрового адміністрування соціальних виплат діють у країнах ЄС, США та Китаї, де використовуються автоматизовані системи перевірки заявок, цифрові платформи соціальних послуг та електронні системи ідентифікації. Одним із світових лідерів є Естонія, яка з 2016 року впровадила плат-

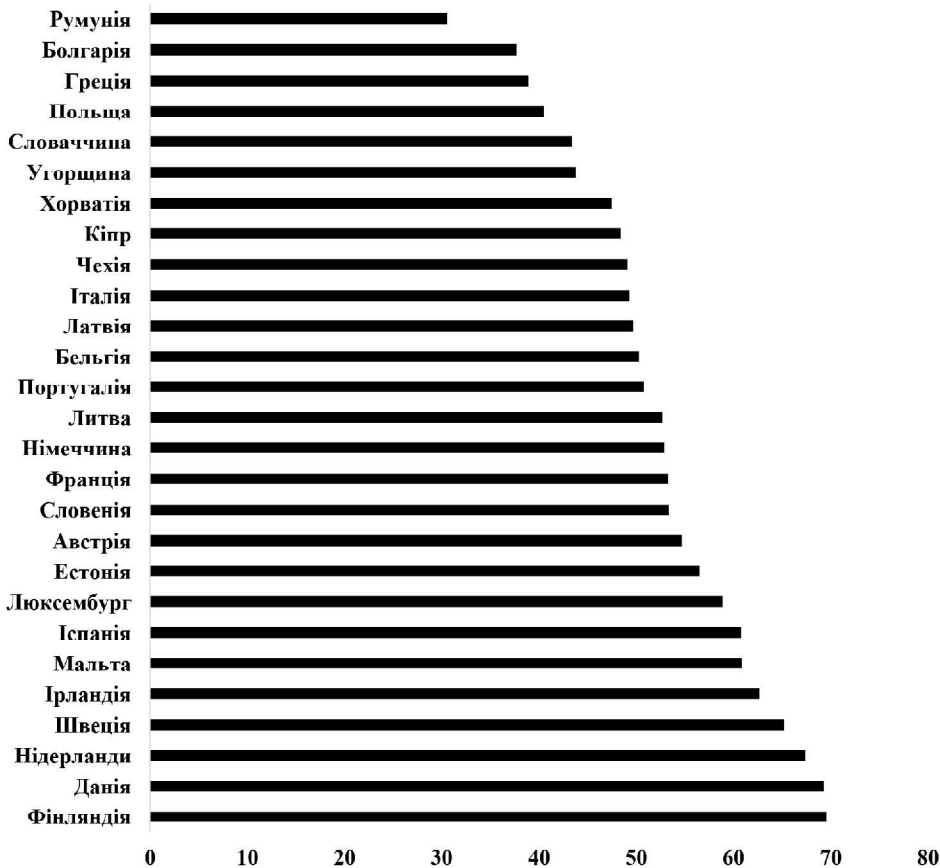

Рис. 3. Показники індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) в країнах ЄС у 2022 році, %

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [35].

форму e-Estonia — одну з найпросунутіших електронних систем [32].

У Швеції широко використовується система BankID, яка дозволяє громадянам отримувати соціальні виплати через цифрові платформи [27].

Німеччина також активно впроваджує цифрові рішення у сфері соціального захисту. Тут функціонує платформа Jobcenter Digital, яка дозволяє громадянам дистанційно реєструватися у службі зайнятості та отримувати допомогу по безробіттю [28].

Аналізуючи рівень цифровізації соціального захисту в європейських країнах, слід врахувати дані щодо індексу цифрової економіки та суспільства (DESI), який відображає цифрову готовність держав. Найвищі показники мають Фінляндія, Данія, Нідерланди та Швеція, що забезпечує ефективне функціонування їхніх систем цифрового соціального захисту завдяки розвиненій цифровій інфраструктурі, швидкій обробці соціальних виплат, інтеграції даних та мінімізації корупційних ризиків (рис. 3).

У країнах із нижчими показниками DESI (наприклад, Румунія та Болгарія) цифрова система соціального захисту розвинена слабше, що ускладнює доступ до виплат та знижує ефективність соціальної допомоги. Варто зазначити, що методологія DESI постійно оновлюється відповідно до "Політики цифрового десятиліття" ЄС [29].

У США однією з найбільш цифровізованих соціальних програм є SNAP (Supplemental Nutrition Assistance

Program), яка забезпечує продовольчу підтримку мільйонам громадян через електронні картки EBT (Electronic Benefit Transfer). Впровадження цієї системи дозволило повністю відмовитися від паперових ваучерів та значно підвищило прозорість витрат соціальної допомоги. [33]. Динаміка фінансування SNAP показує, що цифровізація сприяє підвищенню ефективності соціальної допомоги [34].

Отже, досвід цифровізації соціального захисту в розвинених країнах свідчить про значні переваги автоматизації соціальних виплат. Використання електронних реєстрів, цифрових карток та штучного інтелекту дозволяє зробити систему соціального захисту більш ефективною, доступною та прозорою.

На окрему увагу заслуговує досвід Китаю, який модернізує систему соціального захисту завдяки активному застосуванню цифрових технологій. За даними UN DESA [36], у країні широко використовуються інструменти оброб-

ки великих масивів даних та спеціалізоване програмне забезпечення для зберігання, інтеграції та аналізу інформації про отримувачів підтримки. Інтегровані інформаційні системи взаємодіють між різними адміністративними органами.

Важливу роль у цифровізації соціального страхування відіграють мобільні платформи WeChat та Alipay, через які громадяни можуть отримувати соціальні виплати без необхідності звернення до державних органів. Крім того, Китай, за даними Н. Луонга та З. Арнолда, активно використовує біометричну ідентифікацію та технології розпізнавання обличчя для верифікації отримувачів соціальних виплат, що значно скорочує можливість шахрайства [31].

Проте китайська система цифрового соціального захисту також має свої недоліки. Так, Х. Кащавцева зазначає, що використання соціального рейтингу, який впливає на доступ громадян до соціальних виплат, викликає занепокоєння щодо захисту прав людини. Громадяни з низьким рейтингом можуть зіткнутися з обмеженнями у доступі до соціальних послуг [9].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Цифровізація соціального захисту є важливим елементом реформування державної політики України, що спрямована на підвищення ефективності надання соціальних послуг, зменшення бюрократичного наванта-

ження та покращення доступності державної підтримки для громадян. Впровадження цифрових платформ ЄІССС, "Дія" та "єДопомога" дозволило автоматизувати процеси адміністрування соціальних виплат, пришвидшити обробку заявок та підвищити прозорість фінансових потоків.

Цифрові технології відіграють критично важливу роль в умовах повномасштабної війни, коли виникає потреба у швидкому реагуванні на нові соціальні виклики (такі, як збільшення кількості ВПО, руйнування інфраструктури, економічна нестабільність). Цифровізація дозволяє забезпечити оперативну підтримку населення в кризових ситуаціях, що є ключовим фактором соціальної стабільності.

Однак, процес цифрової трансформації супроводжується низкою викликів, серед яких варто виділити:

- регіональну нерівність у доступі до цифрових послуг, що створює дисбаланс між міськими та сільськими громадами;

- цифрову нерівність серед населення, включаючи недостатню цифрову грамотність серед літніх людей, осіб з інвалідністю та соціально незахищених верств населення;

- проблеми інтеграції цифрових платформ та необхідність їх подальшої оптимізації для підвищення ефективності роботи.

Для подальшого розвитку цифрового соціального захисту в Україні необхідно:

- посилити розвиток цифрової інфраструктури, забезпечивши рівномірний доступ до цифрових послуг у всіх регіонах;

- розширити програми цифрової освіти, орієнтовані на малозахищені верстви населення, зокрема людей старшого віку;

- адаптувати міжнародний досвід, інтегруючи передові технології (блокчейн, штучний інтелект та цифрові ідентифікаційні системи).

Література:

- Басюк О. П. Рекомендації до впровадження технологій розподіленого реєстру (блокчейн) у публічний сектор України на основі світового досвіду // Актуальні проблеми державного управління. 2023. № 1 (62). С. 131—154. DOI: <https://doi.org/10.26566/1684-8489-2023-1-08>
- Бородін Є. Запровадження єдиної інформаційної системи в контексті реформування публічного управління соціальною сферою // Аспекти публічного управління. 2021. Т. 9, спец. вип. № 1. С. 5—10.
- Гриценко А., Бурлай Т. Вплив цифровізації на соціальний розвиток // Економічна теорія. 2020. № 3. С. 24—51. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2020-03.024>.
- Державне підприємство "Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України". 2024. URL: <https://www.ioc.gov.ua/analytics>.
- Дідківська Л. А. Формування цифрової компетентності майбутніх соціальних працівників // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки. 2021. № 199. С. 109—114.

- Додон О., Коваленко О. Інформаційні технології в системі соціального захисту // Modeling the development of the economic systems. 2023. № 2. С. 74—78.

- Жаворонок А. В., Лопашук І. А. Цифровізація соціальної сфери в контексті забезпечення економічної безпеки держави // Економічний простір. 2024. № 189. С. 253—258.

- Каркач А., Семігіна Т. Цифрова компетентність людей літнього віку. Таллінн: Teadmus, 2024. 322 с.

- Кашавцева Х. Я Не виплатив кредит — відключили інтернет: як працює соціальний рейтинг у Китаї? УНІАН. 02.11.23. URL: <https://www.unian.ua/curiosities/chto-takoe-socialnyy-reyting-v-kitae-pravda-i-mify-12443769.html>.

- Кохан В. П. Цифрова компетентність громадян Євросоюзу // Регіональні інноваційні ініціативи: завдання та шляхи вирішення: зб. наук. пр. за матеріалами II круглого столу, 5 червня 2020 року. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. С. 81-87.

- Кулініч Т., Стернюк О. Аналіз використання штучного інтелекту в цифровому фінансовому середовищі в Україні // Економіка та суспільство. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-22>.

- Малиновський В. Я. Стратегічні аспекти цифрової трансформації соціальної сфери // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2021. Вип. 1 (147). С. 27—31. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2021-1-4>

- Міністерство цифрової трансформації України. Без додаткових довідок та черг — як зміниться сфера соціальних послуг з впровадженням Єдиної інформаційної системи соціальної сфери. 04.10.2021. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/bez-dodatkovih-dovidok-ta-cherh-yak-zminitsya-sfera-socialnih-poslug-z-vprovadzhennyam-yedinoi-informacijnoi-sistemi-socialnoyi-sferi>

- Оглядове досьє щодо основних аспектів цифрової трансформації соціальної сфери. Дослідницька служба Верховної Ради України. 2024. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33011.pdf>

- Олійник М. Глобальна проблема цифрової нерівності та її ключові форми // Економіка та суспільство. 2023. № 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-20>.

- Піжук О. І. Цифрова трансформація економіки України: обмеження та можливості: монографія. Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2020. 503 с.

- Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. від 14.04.2021 № 404 (у редакції Постанови від 03.09.2025 № 1111). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021>

- Про підтримку окремих категорій населення, яке постраждало у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.04.2022 р. № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2022>.

- Про схвалення Стратегії реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за повнолітніми особами з інва-

лідністю та особами похилого віку до 2034 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025—2026 роках. Розпорядження Кабінету міністрів України від 24.12.2024 № 1315-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-2024-%D1%80#Text>

20. Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери. Розпорядження Кабінету міністрів України від 28.10.2020 № 1353-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020>.

21. Розробка Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (EICCC) в Україні. Medirent. 2023. URL: https://medirent.ua/images/2024/STAAR_-2024.pdf.

22. Федірко Н. В. Цифровий соціальний захист в Україні: передумови та стратегічні виклики // Соціально-трудові відносини: теорія та практика: зб. наук. пр. 2022. № 12, ч. 1. С. 1—13.

23. Федоров М. Цифровізація сфери соцпослуг зеконює державі мільярди гривень. Укрінформ. 12.05.2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3708212-cifrovizacia-sferi-socposlug-zekonomit-derzavi-milardi-grivenfedorov.html>.

24. Шлапак А. В., Іващенко О. А. Управління соціальною безпекою в умовах цифрової економіки: локальний рівень // Бізнес Інформ. 2024. № 1. С. 87—94.

25. Шляхи імплементації європейської політики впровадження цифрових технологій: монографія / [К. В. Єфремова, О. В. Шаповалова, М. Г. Хаустова та ін.]; за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. 272 с.

26. Що таке "єДопомога" і як проєкт може допомогти переселенцям. 2024. URL: <https://bf.dia.gov.ua/articles/shcho-take-proiekt-iedopomoha>.

27. Bank ID: що це та як працює. 05.12.2024. URL: <https://www.informationsverige.se/uk/jag-har-fatt-uppehallstillstand/att-gora-den-forsta-tiden/nar-du-har-fatt-ditt-personnummer.html>

28. Bürgergeld — finanzielle Unterstützung für Arbeitssuchende. [Федеральне агентство з питань праці Німеччини]. URL: <https://www.arbeitsagentur.de/arbeitslos-arbeit-finden/buergergeld>

29. DESI 2025 methodological note. Brussels, 16.6.2025 19 p.

30. Greve B. The Future of Social Policy. Routledge, 2025. 109 p.

31. Luong N., Arnold Z. China's Artificial Intelligence Industry Alliance // Center for Security and Emerging Technology. 2021. May. 36 p. URL: <https://doi.org/10.51593/20200094>.

32. Sotsiaaltoetuste maksimise ja sotsiaalteenuste osutamise kord Vastu võetud 15.06.2016 nr 41 [Порядок виплати соціальних допомог та надання соціальних послуг. Прийнято 15.06.2016 № 41]. URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/428062016009>.

33. Supplemental Nutrition Assistance Program (SNAP) — NYC Access. 2024. URL: <https://access.nyc.gov/programs/supplemental-nutrition-assistance-program-snap/>.

34. Supplemental Nutrition Assistance Program (SNAP) Key Statistics and Research 2024. URL: <https://www.ers.usda.gov/topics/food-nutrition-assistance/supplemental-nutrition-assistance-program-snap/key-statistics-and-research>.

www.ers.usda.gov/topics/food-nutrition-assistance/supplemental-nutrition-assistance-program-snap/key-statistics-and-research.

35. The Digital Economy and Society Index (DESI) 2022. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.

36. United Nations, Department of Economic and Social Affairs; International Labour Organization. Research on Coordination and Implementation of Social Protection Systems in China. New York, 2021. 82 p. URL: <https://social.desa.un.org/sites/default/files/migrated/22/2021/04/Research-on-Coordination-and-Implementation-of-Social-Protection-Systems-in-China.pdf>

References:

1. Basiuk, O.P. (2023), "Recommendations for the implementation of distributed ledger (blockchain) technologies in the public sector of Ukraine based on world experience", *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1 (62), pp. 131—154. DOI: <https://doi.org/10.26566/1684-8489-2023-1-08>

2. Borodin, Ye. (2021), "Implementation of a unified information system in the context of reforming public administration of the social sphere", *Aspekty publicznego upravlinnia*, vol. 9, special issue no. 1, pp. 5—10.

3. Hrytsenko, A. and Burlai, T. (2020), "The impact of digitalization on social development", *Ekonomichna teoriia*, vol. 3, pp. 24—51. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2020.03.024>

4. SE "Information and Computing Center of the Ministry of Social Policy, Family and Unity of Ukraine" (2024), "Analytics", available at: <https://www.ioc.gov.ua/analytics> (Accessed 1 December 2025).

5. Didkivska, L.A. (2021), "Formation of digital competence of future social workers", *Naukovi zapysky Tsentralnoukrainskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni V. Vynnychenka. Seriya: Pedahohichni nauky*, vol. 199, pp. 109—114.

6. Dodon, O. and Kovalenko, O. (2023), "Information technologies in the social protection system", *Modeling the development of the economic systems*, vol. 2, pp. 74—78.

7. Zhavoronok, A.V. and Lopashchuk, I.A. (2024), "Digitalization of the social sphere in the context of ensuring the economic security of the state", *Ekonomichnyi prostir*, vol. 189, pp. 253—258.

8. Karkach, A. and Semyhina, T. (2024), *Tsyfrova kompetentnist liudei litnoho viku [Digital competence of older people]*, Teadmus, Tallinn, Estonia.

9. Kashchavtseva, Kh. (2023), "Didn't repay the loan — the Internet was cut off: how the social credit system works in China?", *UNIAN*, available at: <https://www.unian.ua/curiosities/chto-takoe-socialnyy-reyting-v-kitae-pravda-i-mify-12443769.html> (Accessed 1 December 2025).

10. Kokhan, V.P. (2020), "Digital competence of EU citizens", *Rehionalni innovatsiini initsiatyvy: zavdannia ta shliakhy vyrishennia: zbirnyk naukovykh prats za materialamy II kruhloho stolu [Regional Innovation Initiatives: Challenges and Solutions: collection of scientific papers based on the materials of the II round table]*, NDI PZIR NAPrN Ukrainy, Kharkiv, Ukraine, pp. 81—87.

11. Kulinich, T. and Sterniuk, O. (2024), "Analysis of the use of artificial intelligence in the digital financial environment in Ukraine", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-22>
12. Malynovskiy, V.Ya. (2021), "Strategic aspects of digital transformation of the social sphere", *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, vol. 1 (147), pp. 27—31. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2021-1-4>
13. Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy (2021), "Without additional certificates and queues — how the sphere of social services will change with the introduction of the Unified Information System of the Social Sphere", available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/bez-dodatkovich-dovidok-ta-cherh-yak-zminitsya-sfera-socialnih-poslug-z-vprovadzhenniam-yedinoyi-informacijnoyi-sistemi-socialnoyi-sferi> (Accessed 1 December 2025).
14. Doslidnytska sluzhba Verkhovnoi Rady Ukrainy (2024), "Overview dossier on key aspects of the digital transformation of the social sphere", available at: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33011.pdf> (Accessed 1 December 2025).
15. Oliinyk, M. (2023), "The global problem of digital inequality and its key forms", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-20>
16. Pizhuk, O.I. (2020), *Tsyfrova transformatsiia ekonomiky Ukrainy: obmezhenia ta mozhlyvosti* [Digital transformation of Ukraine's economy: limitations and opportunities], Universytet derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy, Irpin, Ukraine.
17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On approval of the Regulation on the Unified Information System of the Social Sphere", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021> (Accessed 1 December 2025).
18. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution "On support for certain categories of the population affected by the military aggression of the Russian Federation against Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2022> (Accessed 1 December 2025).
19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Order "On approval of the Strategy for reforming psychoneurological and other institutional care facilities and deinstitutionalization of care for adults with disabilities and elderly persons until 2034 and the approval of the operational action plan for 2025-2026", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-2024-%D1%80> (Accessed 1 December 2025).
20. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Order "On approval of the Strategy for digital transformation of the social sphere", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020> (Accessed 1 December 2025).
21. Medirent (2023), "Development of the Unified Information System of the Social Sphere (UISSS) in Ukraine", available at: https://medirent.ua/images/2024/STAAR_2024.pdf (Accessed 1 December 2025).
22. Fedirko, N.V. (2022), "Digital social protection in Ukraine: prerequisites and strategic challenges", *Sotsialno-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka*, vol. 12, no. 1, pp. 1—13.
23. Fedorov, M. (2023), "Digitalization of the sphere of social services will save the state billions of hryvnias", *Ukrinform*, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3708212-cifrovizacia-sferi-socposlug-zekonomit-derzavi-milardi-grivenfedorov.html> (Accessed 1 December 2025).
24. Shlapak, A.V. and Ivashchenko, O.A. (2024), "Management of social security in the digital economy: local level", *Biznes Inform*, vol. 1, pp. 87—94.
25. Yefremova, K.V., Shapovalova, O.V. and Khaustova, M.H. (2022), *Shliakhy implementatsii yevropeiskoi polityky vprovadzhennia tsyfrovikh tekhnolohii* [Ways of implementing European policy on digital technology deployment], edited by K.V. Yefremova, NDI pravovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku NAPrN Ukrainy, Kharkiv, Ukraine.
26. Diia (2024), "What is 'eDopomoga' and how the project can help IDPs", available at: <https://bf.diia.gov.ua/articles/shcho-take-proiekt-iedopomoha> (Accessed 1 December 2025).
27. Informationsverige.se (2024), "Bank ID: what it is and how it works", available at: <https://www.informationsverige.se/uk/jag-har-fatt-uppehallstillstand/att-gora-den-forsta-tiden/nar-du-har-fatt-ditt-personnummer.html> (Accessed 1 December 2025).
28. Bundesagentur fur Arbeit (2025), "Bürgergeld — financial support for jobseekers", available at: <https://www.arbeitsagentur.de/arbeitslos-arbeit-finden/buergergeld> (Accessed 1 December 2025).
29. European Commission (2025), *DESI 2025 methodological note*, Brussels.
30. Greve, B. (2025), *The Future of Social Policy*, Routledge, London, UK.
31. Luong, N. and Arnold, Z. (2021), *China's Artificial Intelligence Industry Alliance*, Center for Security and Emerging Technology. <https://doi.org/10.51593/20200094>.
32. Sotsiaaltoetuste maksmise ja sotsiaalteenuste osutamise kord (2016), "Order on the provision of social assistance and social services. Adopted 15.06.2016 No. 41", available at: <https://www.riigiteataja.ee/akt/428062016009> (Accessed 1 December 2025).
33. NYC Access (2024), "Supplemental Nutrition Assistance Program (SNAP)", available at: <https://access.nyc.gov/programs/supplemental-nutrition-assistance-program-snap/> (Accessed 1 December 2025).
34. United States Department of Agriculture (2024), "Supplemental Nutrition Assistance Program (SNAP) — Key Statistics and Research", available at: <https://www.ers.usda.gov/topics/food-nutrition-assistance/supplemental-nutrition-assistance-program-snap/key-statistics-and-research> (Accessed 1 December 2025).
35. European Commission (2022), "The Digital Economy and Society Index (DESI) 2022", available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi> (Accessed 1 December 2025).
36. United Nations Department of Economic and Social Affairs and International Labour Organization (2021), *Research on Coordination and Implementation of Social Protection Systems in China*, UN DESA & ILO, New York, USA, available at: <https://social.desa.un.org/sites/default/files/migrated/22/2021/04/Research-on-Coordination-and-Implementation-of-Social-Protection-Systems-in-China.pdf> (Accessed 1 December 2025).

Стаття надійшла до редакції 05.12.2025 р.